

SAGSNOTAT

27. NOVEMBER 2013

Vedr.: Strategi for studiemiljø 2014-2016 – Vej til bedre læring

UDDANNELSESSERVICE

FRUE PLADS 4

1168 KØBENHAVN K

Indledning

Med Strategi 2016 har KU for første gang sat uddannelse øverst på dagsordenen. Som resultat heraf er KU i færd med at implementere en stribe satsninger, lige fra ”2016-uddannelsesprojekterne” til en styrkelse af underviserens pædagogiske- og didaktiske evner. Indfrielsen af Strategi 2016 kræver imidlertid også, at KU langt mere systematisk end tidligere sætter fokus på studiemiljøet.

www.ku.dk

Studiemiljøet udgør den overordnede ramme for de studerendes læring og dermed også rammen for at uddanne de fagligt stærke, innovative, socialt intelligente og karriereparate kandidater, som er efterspurgt i samfundet. For at skabe den bedst tænkelige ramme for faglig læring vil KU derfor vedtage universitetets første samlede strategi for studiemiljø.

KU skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor de studerende har lyst til at studere, og hvor de oplever et løft af deres faglige og personlige kompetencer. Studiemiljøet skal skabe rammerne for den enkelte studerendes personlige udvikling og give mulighed for at udvikle andre kompetencer, som fremmer karrieremulighederne, f.eks. frivilligt arbejde i foreninger.

Udover ambitionen om at forbedre KU's uddannelser aktualiseres nødvendigheden af at styrke studiemiljøet af tre forhold:

1. Hurtigere og god gennemførelse

SU- og studiefremdriftsreformen øger kravene til de studerende, om at de skal læse på fuldtid. Det kræver, at universitetet ser sine rammer efter i sømmene og vurderer, om de lever op til de nye krav. Er der nok grupperum og andre former for studiepladser, adgang til forplejning i aftentimerne og tilpas lange åbningstider? Kort sagt: Et godt studiemiljø er forudsætning for, at de studerende kan komme hurtigere igennem studiet, ikke falder fra og samtidig oplever en bedre studietid.

2. Øget konkurrence fra ind- og udland

KU's ambition er at tiltrække de mest talentfulde studerende fra ind- og udland og bl.a. øge optaget af kandidatstuderende. Da et godt studiemiljø er et konkurrenceparameter, kan den målsætning kun indfries, hvis KU satser mere målrettet på at forbedre rammevilkårene for læring og sætter mere fokus på karrierespørgsmålet i uddannelserne. Ellers vil studerende søge andre steder hen.

3. Nye krav fra de digitalt indfødte

Nutidens studerende nærmest lever på nettet og betegnes som de "digitalt indfødte". På trods af betydelige it-investeringer oplever de studerende et stort fald i brugervenlighed, når de går fra gymnasiet til universitetet. Resultatet er, at de studerende bruger tid på at navigere rundt på KU's mange it-platforme frem for at studere. For at styrke læringen og gennemførelsen bør KU derfor have som mål, at de studerende som minimum oplever den samme it-standard på KU som på gymnasiet. Det kræver også, at underviserne har tilstrækkelige it-kompetencer.

Det ligger derimod ikke i studiemiljøstrategien, at det skal være fagligt lettere at være KU-studerende. At læse på KU skal være udfordrende og krævende. En satsning på studiemiljøet skal muliggøre, at den enkelte studerende kan udleve og indfri sit talent. Alle skal kunne anstrenge sig for at dyrke deres eget talent i en uformel og dialogisk ramme, hvor studiemiljøet også faciliterer det vigtige møde mellem studerende og universitetets topforskere.

Hvad er et godt studiemiljø?

Studiemiljø defineres som rammen for den gode læring. Studiemiljøet skal sikre, at de studerende har optimale muligheder, mens de studerer. Det gælder både de fysiske rammer og det sociale miljø mellem studerende og mellem studerende og undervisere, som igen er medvirkende til, at studerende

befinder sig godt, mens de studerer og har overskud til at tackle de faglige udfordringer.

Et godt studiemiljø er også karakteriseret ved, at de studerende har medbestemmelse og selv er med til at forme deres studiemiljø. Studiemiljøet er ikke en 'ready-made' ramme, som de studerende bare kan 'plugge ind i'; det skabes og fornyes hele tiden i et dynamisk fællesskab mellem studerende, undervisere og studieadministration.

Et moderne studiemiljø omfatter også et virtuelt miljø, hvor studerende anvender digitale services og modtager vigtig kommunikation fra universitetet. Det er afgørende for kvaliteten i studiemiljøet, at digitale services og kommunikationen er lettilgængelig, overskuelig og kan tilgås på relevante platforme. På samme måde er administrationens service og understøttelse af uddannelserne og studievejledningen også væsentlige aspekter af studiemiljøet. Ikke desto mindre indgår en styrket studievejledning og en forbedret administration ikke i strategien. Det skyldes, at universitetet er ved at vedtage en separat studie- og karrierevejledningsstrategi, og at studiefremdriftsreformen og trivsels- og tilfredshedsundersøgelsen, jf. nedenfor, vil resultere i konkrete mål for service i administrationen.

Strategien fokuserer derfor på tre hovedspor:

- Det fysiske studiemiljø
- Det psykosociale studiemiljø
- Det digitale studiemiljø, herunder kommunikation med de studerende

Strategien formulerer overordnede mål for studiemiljøets tre områder og en række konkrete indsatsområder inden for de tre aspekter af studiemiljøet, som universitetet vil prioritere i perioden 2014-2016. Strategien omfatter derimod *ikke* det, der foregår i undervisningslokalet, dvs. det faglige indhold og den pædagogiske og didaktiske side af undervisningen.

Studiemiljøstrategien udmøntes i handleplaner med årlig opfølgning

Med godkendelse af universitetets første strategi for studiemiljø ophøjes studiemiljøet til et strategisk satsningsområde. Strategien vil blive efterfulgt af lokale handleplaner på fakulteterne i 2014 samt en handleplan for de centralt forankrede aktiviteter. Der vil være en årlig opfølgning på handleplanerne i Københavns Universitets Uddannelsesstrategiske Råd (KUUR), Ledelsesteamet (LT) og bestyrelsen.

Tidligere indsatser for studiemiljøet

Governanceprocessen for studiemiljøområdet er forankret i Københavns Universitets Uddannelsesstrategiske råd (KUUR). Universitetet har naturligvis før beskæftiget sig med studiemiljøet. I 2006 offentliggjorde rektora-tet i samarbejde med Studenterrådet ”Mærk suset” med en række indsatser primært fokuseret på det fysiske studiemiljø. I perioden fra 2007 til nu er der sket mere end en fordobling i antallet af læsepladser: fra knap 6.000 pladser ved udgangen af 2007 til over 12.000 pladser i 2013.

Bestyrelsens særlige pulje har siden 2007 årligt bevilliget midler til studiemiljøet. Der er i år f.eks. givet 5 mio.kr. til studiemiljø fordelt på fakulteterne samt 750.000 kr. til studiemiljøpuljen, der er de studerendes pulje til projekter på fakulteterne. Studenterstudiemiljøpuljen bevilliger støtte til en lang række studenterinitierede projekter og forbedringer på fakulteterne, og selv om beløbene er små, har puljen en stor betydning for de studerende. Initiativet Jernhesten på Frederiksberg Campus er et eksempel. Endelig har KU også uddelt en årlig international studiemiljøpris på 75.000 kr. Prisen var sponsoreret af Finansrådet. Desuden har projektet Den gode Uddannelse 2010 til 2012 også haft fokus på studiemiljøet med støtte til projekter som f.eks. Det Anderledes Læringsmiljø (se tekstboks side 10).

Fakulteterne gennemfører også initiativer og aktiviteter, der skal forbedre studiemiljøet. De har ikke selvstændige strategier for studiemiljøet, men området indgår som en del af fakulteternes overordnede strategier og/eller udmøntes i konkrete projekter, herunder projekter støttet af studenterstudiemiljøpuljen. Derudover har de fleste fakulteter også hidtil afsat midler til studiemiljø.

Kortlægninger af studiemiljøet anno 2013

Studiemiljøstrategien og valget af de prioriterede indsatsområder forholder sig til en kortlægning i efteråret 2013 af det fysiske studiemiljø i form af en spørgeskemaundersøgelse blandt studerende. 714 studerende har svaret. Der er ligeledes i efteråret gennemført fokusgruppeinterviews med studerende om det fysiske, det psykosociale og det digitale studiemiljø samt kommunikation med de studerende. 39 studerende har deltaget i fokusgrupper om det fysiske studiemiljø, 31 studerende i fokusgrupper om det psykosociale og digitale studiemiljø. (Se neden for om den kommende trivsels- og tilfreds-hedsmåling som udsendes til alle studerende). Samtidig har prorektor for uddannelse besøgt de studerende på alle fakulteter til en dialog og en guidet rundtur på deres campus. Prorektor har også besøgt Studenterhuset i Købmagergade. Fakulteternes strategiske mål for studiemiljø eller konkrete initiativer er inddraget i arbejdet. Desuden refereres der også til Dansk Magisterforenings nationale spørgeskemaundersøgelse om studiemiljø fra 2013.

Jernhesten på SCIENCE, Frederiksberg campus, er et cykelværksted, som drives af frivillige studerende. Initiativet støttes af studenterstudiemiljøpuljen. Her kan man få hjælp til at reparere sin cykel. Der kommer mange internationale studerende i Jernhesten. Det er planen at udvide aktiviteterne med udlejning af cykler til internationale studerende og fælles cykeltræning.

Kortlægningen af det fysiske studiemiljø var allerede igangsat sommeren 2013 af bestyrelsen, da KU's ledelse i september traf beslutning om at udforme en samlet studiemiljøstrategi, der omfatter alle tre temaer. Arbejdet på det fysiske område er således mest fremskredent. I november gennemfører KU den nye såkaldte trivsels- og tilfredshedsmåling blandt alle studerende, der også omfatter den lovpligtige Undervisningsmiljøvurdering og servicemål. Resultaterne heraf foreligger i januar. Undersøgelsen vil give mere viden om alle tre områder af studiemiljøet og skal således indgå i det arbejde, som følger primo 2014 med at udforme handleplan for centralt forankrede initiativer, lokale handleplaner og servicemål på fakultetsniveau. Parallelt med studiemiljøstrategien udarbejdes også en ny studie- og karrierevejledningsstrategi, der ligeledes skal understøtte studiemiljøet.

Styregruppen for studiemiljøstrategien

Styregruppen for udarbejdelse af strategien består af Ulf Riber Hedetoft (dekan på HUM), Marianne Rønnebæk (fakultetsdirektør på SCIENCE), Hans Henrik Saxild (prodekan for uddannelse SUND), Cecilie Goll Knudsen (studerende og formand for studiemiljøudvalget under Københavns Universitets Uddannelsesstrategiske Råd) og Anni Søborg (fungerende vicedirektør i Uddannelsesservice). Prorektor for uddannelse Lykke Friis er formand. Sekretariat: Gitte Duemose (uddannelsesstrategisk rådgiver, Uddannelsesservice).

Lokale forskelle – og et samlet ryk fremad

Studielivet for de ca. 40.000 studerende på KU udfolder sig i meget forskelligartede rammer. I kortlægningen af det fysiske studiemiljø beskrives det således:

”Hvor Søndre Campus og Københavns Biocenter på Nørre Campus/-Universitetsparken er lyst, rummeligt og moderne i sin indretning, emmer de gamle bygninger på City Campus af historie og traditioner. Frederiksberg Campus har en pragtfuld have, som er en stor del af dets identitet, mens Nørre Campus-områderne ’bærer på en arv’ fra de store fysikere Niels Bohr og H.C. Ørsted.”

Forskelligheden er en styrke, men også et grundvilkår. Det gamle kommunehospital, hvor SAMF holder til, er og bliver fredet. Det er fysiske vilkår, der ikke grundlæggende kan ændres på. Derfor skal en strategi for studiemiljøet heller ikke komme med uniforme løsninger, men give plads til de lokale forskelle i miljøerne. Alligevel er der behov for at sætte fælles klare og visionære mål, som universitetet kan styre efter for at sikre, at kvaliteten i studiemiljøet øges og den studerende kommer mere i centrum på KU. Den

overordnede ambition er, at alle studerende skal opleve et løft i deres studiemiljø.

SIDE 6 AF 16

Strategiens indsatsområder

Det fysiske studiemiljø

1. Tilstrækkeligt antal studiearbejdspladser og grupperum med de relevante faciliteter.
2. Maksimal udnyttelse af den eksisterende lokalekapacitet og mulighed for web-booking af ledige lokaler.
3. Adgang for alle studerende til et 'hjemstavnslokale' – enten for deres specifikke uddannelse eller sammen med beslægtede uddannelser.

Det psykosociale studiemiljø

4. Studiestart for kandidatstuderende (danske og udenlandske), som det findes for bachelorstuderende.
5. Styrket faglig og social integration mellem underviser og studerende.
6. Skiltning på engelsk og relevant digital infrastruktur på både dansk og engelsk.
7. Alle nye studerende på KU inviteres til immatrikulationsfesten - såvel studerende der ikke tidligere har læst på KU som internationale studerende.
8. Studentementornetværk på alle fakulteter til internationale studerende.

Det digitale studiemiljø og kommunikation med studerende

9. Analyse af forskellige studerendes forløb og adfærd igennem universitetet (en såkaldt servicerejse eller touch-point analyse) mhp. at optimere serviceydelserne.
10. It-systemer, der hænger optimalt sammen og imødekommer de studerendes behov.
11. Udvikling af en app ("Mit KU") som indeholder selvbetjening, pusher studiebeskeder og giver information om sociale og faglige arrangementer.
12. Optimal udnyttelse af eksisterende it-services. Introduktionskurser til alle bachelor- og kandidatstuderende om de digitale services, udrulning og udbredelse af Uddannelsessiderne på dansk og engelsk samt udbredelse af og optimal udnyttelse af læringsplatformen Absalon og andre digitale services.
13. Undersøgelse af samspillet mellem KUs digitale services og de sociale medier.
14. Den nuværende goverancestruktur for studiemiljø på institutions- og fakultetsniveau skal vurderes i forhold til enkelhed og gennemskelighed.

Det fysiske studiemiljø

Mål: alle studerende skal have et tilhørsforhold til deres uddannelse, der er fysisk forankret. Campusområderne er meget forskellige. Behovene for forbedringer af de fysiske faciliteter er også forskellige, men det fælles mål er, at der overalt på universitetet bliver arbejdet med at optimere de fysiske rammer, så de understøtter læring bedst muligt.

En professionel arbejdsplads på campus

Et moderne studieliv består af undervisning, hvor undervisere anvender forskellige læringsmetoder, som lægger op til forskellige studieaktiviteter uden for undervisningslokalet: individuel læsning, gruppearbejde, eksamenslæsning, sparring med medstuderende og undervisere m.v. Læringsformerne stiller krav til studiefaciliteterne på campus. F.eks. betyder studiereformen på jurauddannelsen, at der er behov for flere gruppelokaler, fordi de nye læringsformer kræver gruppearbejde.

Grupperum og læsepladser

De studerende har behov for læsepladser og grupperum med professionelle faciliteter, hvor de kan udføre deres arbejde: ”Nogle har det ligesom at gå på arbejde – Panum er en arbejdsplads” (fokusgrupperne). Derfor er det afgørende, at faciliteterne er tilfredsstillende – både hvad angår antal/udbud, placering og kvalitet. Og her kan KU blive endnu bedre: ”Det store minus hos os selv er selve bygningerne. De er bare ikke fulgt med tiden – både i forhold til kvantitet og kvalitet” (fokusgrupperne).

”Kortlægning af det fysiske studiemiljø på Københavns Universitet”, som er gennemført i efteråret 2013, viser, at de studerende i deres brug af universitetets faciliteter først og fremmest lægger vægt på, at der er adgang til studiearbejdspladser med arbejdsro, et godt indeklima og passende åbningstider. Desuden skal den professionelle arbejdsplads på universitetet også tilbyde faciliteter som stikkontakter, trådløst internet, forplejning og mulighed for print.

Studerende på KU oplever, at det nuværende antal af studiearbejdspladser (læsepladser, grupperum og andre faglige mødefaciliteter) samt antallet af opholdsrum og mødesteder, er utilstrækkeligt. Der er mangel på især grupperum, men også læsepladser. Derfor vælger mange KU-studerende at blive hjemme eller at benytte faciliteterne på andre københavnske uddannelsesinstitutioner, hvor de kan være sikre på at finde en arbejdsplads. Dette på trods af, at de faktisk ønsker at bruge mere tid på deres campus. Det er klart util-

Studerende på alle KU's campusområder fremhæver **KUB Nord** (Københavns Universitetsbibliotek Nord) på Nørre Campus som et eksempel på det gode studiemiljø. Her er de basale behov som forplejning, strøm og wifi i orden. Desuden er der en klar opdeling af arbejdszoner og en variation af arbejdspladser, så man kan finde en plads efter behov (dialog, arbejdsro m.v.). Flere steder på KU kan det være nyttigt med et større fokus på arbejdszoner og variation af arbejdspladser.

fredsstillende både for de studerende og for universitetet og uddannelserne, som går glip af campusliv med de effekter, det har på det sociale og faglige studiemiljø.

KU's studerende har i oktober 2013 adgang til i alt: 12.429 studiearbejdspladser for 40.000 studerende. Det er dog naturligvis ikke alle, der efterspørger en studieplads.

Status på studiearbejdspladser	Pladser
KU (Læsepladser og grupperum inkl. specialepladser, edb-pladser m.v.)	9296
Studiearbejdspladser på fakultets- og institutbiblioteker	3133
I alt	12.429

Note: "Fysisk studiemiljø på KU i tal", Campus Service, 2013.

Samtidig må kvaliteten af studiearbejdspladserne i fokus. De basale forhold, f.eks. luftkvalitet og lys, skal være i orden. Universitetet skal understøtte tilstedeværelseskulturen med lange åbningstider og adgang til kantine eller køkkenfaciliteter, og de rette faciliteter, f.eks. strømstik, især ved studiearbejdspladser og i undervisningslokaler. Desuden kan der med fordel arbejdes med emner som arbejdsro, atmosfære, indretning, inventar m.v. for at øge kvaliteten.

Mødesteder

Det er også væsentligt for studiemiljøets kvalitet, at der er mødesteder, hvor de studerende kan være sammen uformelt, til kaffe, diskussioner og sociale arrangementer. Steder, hvor de studerende ved, at de møder andre studerende fra egen eller beslægtede uddannelser. Mange uddannelser har en kaffebar eller andet, som opfylder disse behov. Disse steder er også et væsentligt bidrag til pleje af tilstedeværelseskulturen, som igen bidrager til læring og udvikling af de personlige kompetencer hos de studerende.

Fra døde m2 til levende m2

KU kan også få mere ud af det eksisterende. Det er erfaringen fra flere af campusområderne, at de eksisterende m2 kan udnyttes bedre. "Døde m2" kan forvandles til "levende m2". F.eks. er Marmorhallen på Frederiksberg Campus nu omdannet til et arbejdssted for studerende. "Pludselig var der møbler, og nu sidder vi der og arbejder," - fortæller en studerende. En anden indretning, effektivisering, men også bedre kommunikation og synliggørelse af de eksisterende faciliteter for de studerende (f.eks. muligheden for at bruge undervisningslokaler som studieplads uden for undervisningen og i eksamensperioder) kan sikre bedre udnyttelse af det eksisterende. Der er også behov for bedre information om hvor og hvornår der er ledige lokaler.

På SAMF omdannes traditionelle undervisningslokaler til læsesale i eksamensperioden for at udnytte m2 bedre. Bordene inddeles til enkeltlæsepladser med lampe og stol. Ifølge både studerende og fakultetet er dette en stor succes.

Indsatsområder for det fysiske studiemiljø 2014-2016

Kortlægningen af det fysiske studiemiljø konkluderer, at hvis ”KU ønsker at fastholde de studerende på campusområdet før, under og efter undervisningen i såvel faglige som sociale sammenhænge, skal de nuværende faciliteter forbedres både, hvad angår kvalitet og kvantitet/kapacitet.”

Følgende indsatsområder skal prioriteres:

1. *Tilstrækkeligt antal studiearbejdspladser og grupperum med de relevante faciliteter.*

Der skal sikres bedre, og nogle steder flere, studiearbejdspladser. Uden en styrket tilstedeværelseskultur vil studiemiljøet ikke blive forbedret. Der må arbejdes både med forbedringer på midlertidig basis, hurtige løsninger (f.eks. etablering af arbejdspladser på døde arealer), og mere langsigtede løsninger (f.eks. studiemiljøer i nybyggeri).

2. *Maksimal udnyttelse af den eksisterende lokalekapacitet og mulighed for web-booking af ledige lokaler*

Fakulteterne skal inden september 2014 gennemgå deres kvadratmeter med henblik på at vurdere om døde og glemte kvadratmeter kan bruges til studenterrelaterede aktiviteter. Og der skal arbejdes med at udvikle web-booking af ledige lokaler.

Fakulteterne bør desuden erstatte studenterdrevne kvadratmeter, hvis de af tvingende årsager må inddrages.

3. *Adgang for alle studerende til et 'hjemstavnslokale' – enten for deres specifikke uddannelse eller sammen med beslægtede uddannelser*

Hjemstavnslokaler er steder, hvor studerende kan mødes med med-studerende og studerende fra beslægtede uddannelser, ofte kombineret med sociale aktiviteter og kaffe. Lokalerne kan også bruges til arrangementer af mere faglig karakter.

Hjemstavnslokaler.

”Det absolutte Rum” på Niels Bohr Institutet er et studenterlokale, hvor de studerende kan læse og drikke kaffe. På SAMF er Jacques D ”hjemstavnen” for de statskundskabsstuderende, mens psykologistuderende mødes i ”Dræberkaninen”.

Der er på KU en mangfoldighed af sådanne studenterdrevne lokaler. Nogle steder er kapaciteten for lille: På JURA deles knap 5000 studerende om to studenteropholdslokaler, der er godkendt til i alt at rumme 400 personer.

Det psykosociale studiemiljø

Mål: alle studerende har et involverende og socialt velfungerende nærstudiemiljø, der giver basis for god læring og forudsætninger for, at de studerende har mulighed for at involvere sig i universitetets tværfakultære studiemiljø og udnytte tilbuddene her. I studiemiljøet skelnes ikke mellem danske og udenlandske studerende. Der er ét samlet studiemiljø på KU; ikke to – om end der naturligvis skal tages højde for, at udenlandske studerende skal introduceres til Danmark.

God studiekultur

De studerende i fokusgrupperne er stolte af deres universitet og ser det som en del af deres identitet, at de læser på KU. Interviewene med de studerende viser også, at når de skal beskrive, hvad et godt studiemiljø er, går ordene ”fællesskab og nærhed” igen. Det nære sociale samspil foregår i studiegrupperne med medstuderende, mens det bredere fællesskab på uddannelsen og på tværs af KU næres af større tværgående sociale arrangementer. De studerende vil gerne engagere sig i begge dele.

Fokusgrupperne peger dog også på, at de studerende stiller høje krav til sig selv og presser hinanden: ”Man ønsker sjældent at være den første, der forlader læsesalen under eksamenslæsningen.” Dansk Magisterforenings undersøgelse af studiemiljøet på landets universiteter i efteråret viser også, at det kan være ensomt at være studerende. Knap 1.000 universitetsstuderende har deltaget i DMs spørgeskemaundersøgelse, og af disse er 407 studerende fra KU, heraf 273 fra humaniora, 65 fra naturvidenskab og 69 fra samfundsvidenskab. Specifikt for de KU-studerende viser undersøgelsen, at:

- Ca. 25 pct. har kun én eller ingen venner på studiet
- Ca. 25 pct. er kun nogle gange eller sjældent trykke ved at give deres mening til kende på studiet
- Knap halvdelen rækker sjældent eller aldrig hånden op i undervisningen
- Mere end halvdelen deltager kun i få eller ingen sociale arrangementer på deres studie

Det er klart, at studerende ikke rækker hånden op under forelæsninger for flere hundrede studerende, og man kan have sine gode venner uden for sit studie. Alligevel peger resultaterne på, at både undervisere, studerende og ledelser må tage endnu mere ansvar for at fremme inkluderende studiekultur på uddannelserne. Det nødvendige beredskab i forhold til stress og psykiske problemer skal være på plads, men først og fremmest handler det om at un-

Projektet om **Det Anderledes Læringsmiljø** på HUM har hele studiemiljøet som sit fokus. Formålet er at skabe fællesskab mellem undervisere og studerende i arrangementer med fokus på krydsfeltet mellem det faglige og det sociale. Der er ansat en administrativ ”institutfacilitator” og flere fagfacilitatorer som tovholdere på aktiviteterne.

På SUND er de studenterdrevne **basisgrupper**, der får lidt økonomisk støtte fra fakultetet, meget aktive, også med arrangementer, hvor undervisere, fagfolk og studerende mødes.

derstøtte en studiekultur, hvor studerende ikke når ud i ensomhed og stress. Resultaterne af trivsels- og tilfredshedsmålingen, der foreligger primo 2014, vil give yderligere indblik i stress og ensomhed, både overordnet på KU og i det lokale studiemiljø. Resultaterne heraf skal således inddrages i handleplansarbejdet.

Overgangen til kandidatuddannelsen

”Fragmentarisk” er den beskrivelse de studerende ofte anvender om oplevelsen af at starte på kandidatuddannelsen. De hører ofte ikke længere til et fast hold, men skal vælge mellem forskellige fag. Hvis den kandidatstuderende oven i købet har taget sin bacheloruddannelse på et andet universitet, vil man i endnu højere grad være overladt til sig selv. De studerende mener, at flere og mere målrettede kandidatintroduktionsarrangementer ville lette overgangen til kandidatuddannelsen betydeligt. En samlet indsats for en bedre kandidatstudiestart vil hænge godt sammen med KUs strategiske prioritering om at øge rekrutteringen til kandidatuddannelserne.

Undervisere og studerende mødes til fagligt, sociale arrangementer

KU ønsker at være stedet, hvor talenterne udvikles. Den fagligt stærke position skal udnyttes til at give de studerende oplevelsen af at være del af et udfordrende, fagligt fællesskab, der sigter mod et højt niveau. Også topforskere underviser her, og de studerende skal være med i de faglige diskussioner. Mødet mellem forsker og studerende er væsentligt for udviklingen af talenterne, for de studerendes oplevelse af at være del af et fagligt fællesskab og dermed også for de studerendes gennemførelse.

På nogle fakulteter og uddannelser er de studerende meget sammen med underviserne. Der er en udpræget mester-lærling relation. Og forskerne deltager i de sociale arrangementer og arrangerer også sammen med de studerende faglige sammenkomster. Andre steder har mødet med underviserne vanskeligere kår. Helt konkret kan underviserens kontorer være lokaliseret i en anden bygning, som er utilgængelig for de studerende. Den fysiske adskillelse kan dog overvindes gennem konkrete arrangementer og aktiviteter. Det handler både om at arbejde med kulturen og barrierer i det fysiske miljø.

På uddannelser, hvor de studerende har færre undervisningstimer, er de faglige, sociale arrangementer, f.eks. forskerfrokoster eller ekskursioner, hvor studerende er sammen med underviserne, endnu mere væsentlige for at skabe faglig og social integration på uddannelsen og sikre den vigtige relation mellem underviser og studerende. Projektet ”Det Anderledes Læringsmiljø” på SAXO-instituttet på Det Humanistiske Fakultet er et godt eksempel.

For at give internationale studerende en god velkomst og integrere dem i det lokale studiemiljø har HUM et frivilligt mentorprogram ”The QA Programme”. Det støttes af bestyrelsens Studiemiljøpulje. Her kan udenlandske studerende få en mentor, som møder dem i lufthaven og hjælper med det praktiske med opstart. Alle, der har været på KU i mere end et semester, kan blive mentorer. Mentorerne opbygger interkulturelle kompetencer og projektkompetencer. Initiativet arrangerer også sociale events, f.eks. hyttetur, hvor danske og internationale studerende er sammen.

Integration af udenlandske studerende i studiemiljøet

KU har næsten 2.000 indrejsende udvekslingsstuderende om året og arbejder derudover målrettet med at rekruttere de bedste internationale studerende til hele kandidatuddannelser. P.t. optages ca. 3.800 studerende som såkaldte full-degree studerende. De internationale studerende har samme oplevelse af det fysiske studiemiljø på KU som de danske studerende, både hvad angår mangel på studiearbejdspladser og ønsker om faciliteter og services på campus.

Internationale studerende har svært ved at orientere sig på KU, både i forhold til administrative forhold og i det fysiske landskab. Der efterspørges f.eks. bedre skiltning på engelsk. Der udtrykkes også behov for mere information om sociale og faglige arrangementer. For at føle sig velkommen og som en del af KU efterspørger de internationale studerende fysiske rammer, hvor de kan møde andre studerende, danske såvel som internationale.

På det digitale område er der udfordringer med, at dele af KUnet ikke findes på engelsk, ligesom Selvbetjeningen, hvor man tilmelder sig kurser og kontrollerer eksamensresultater, heller ikke findes på engelsk. Der er brug for umiddelbare forbedringer her.

Der er også behov for at integrere de internationale studerende bedre i uddannelsesmiljøerne. Internationale studerende oplever, at det er vanskeligt at blive lukket ind i det danske sociale studiemiljø. Mentorprogrammet for internationale studerende på HUM er et godt eksempel på, hvordan danske og udenlandske studerende kan være sammen om fælles aktiviteter, så alle får glæde af samværet. Den type programmer findes også på andre fakulteter.

Internationale studerende på universitetets uddannelser bidrager til at skabe et internationaliseret miljø, som de studerende, der ikke rejser ud, også har stor glæde og gavn af. I det internationale undervisningsmiljø hjemme på KU er der også læring og globaliserede kompetencer at hente. Det er internationalisering "at home". Potentialet i at lægge internationalisering ind i uddannelserne skal udnyttes bedre.

Inden for det psykosociale område bør følgende indsatser prioriteres:

4. *Studiestart for alle kandidatstuderende (danske og udenlandske), som det findes for bachelorstuderende.*

Der skal tilbydes introduktionsprogrammer for kandidatstuderende, danske såvel som udenlandske, ligesom der i dag tilbydes omfattende studieintroduktionsprogrammer på bacheloruddannelserne.

Studenterhuset i Købmagergade drives af ca. 170 frivillige studerende fra KU. Studentarhuset har fokus på de mange internationale studerende i byen og arrangerer en række praktiske, sociale og faglige arrangementer, der skal gøre det lettere og sjovere at være international studerende. En vigtig pointe er, at det er danske studerende som selv udvikler og afvikler arrangementerne, så danske og internationale studerende mødes.

5. *Styrket faglig og social integration mellem underviser og studerende*
Der skal bevidst arbejdes på, at undervisere og studerende mødes og er sammen i studiemiljøet til fagligt, sociale arrangementer. Det kan f.eks. ske ved at understøtte projekter, hvor undervisere og studerende sammen arrangerer aktiviteter.
6. *Skiltning på engelsk og relevant digital infrastruktur både på dansk og engelsk*
Der skal hurtigt rettes op på, at dele af KUnet og systemet Selvbetjeningen til studerende i dag ikke findes på engelsk.
7. *Alle nye studerende på KU inviteres til immatrikulationsfesten - såvel studerende der ikke tidligere har læst på KU som internationale studerende.*
8. *Studerermentornetværk på alle fakulteter til internationalt studerende*
Alle udenlandske studerende skal have adgang til et mentornetværk. Mentornetværkene skal koordineres med Studenterhusets store indsats for at integrere udenlandske studerende. Mentorordningen kan også med fordel udvides til at gælde alle studerende. Med det øgede pres for at gennemføre til tiden kan det være et godt tilbud til alle studerende at have mulighed for at sparre med en ældre studerende.

På Psykologi får de nyimmatrikulerede studerende **introduktion til KU's it-systemer** (bl.a. Absalon), som led i fire generelle studiestartsarrangementer i løbet af den første måned på studiet.

Det digitale studiemiljø og kommunikation til studerende

Mål: Studerende skal møde et sammenhængende og brugervenligt digitalt studiemiljø, der understøtter studie gennemførelse og tager udgangspunkt i de studerendes behov, og den studerende skal have korrekt, lettilgængelig og rettidig information af betydning for studiet.

Fokusgruppeinterviewene med studerende om det digitale studiemiljø viser, at de studerende er frustrerede over mængden af forskellige it-systemer. Systemerne har ofte deres egen brugergrænseflade og logik. De studerede oplever det som frustrerende, at systemerne på den vis fungerer som selvstændige øer uden sammenhæng med hinanden. Et eksempel er her kursus tilmeldingen, der kræver, at den studerende først skal finde kurset i kursus kataloget og dernæst huske kursustitel- og nummer for at kunne tilmelde sig i et andet system (Selvbetjeningen). Det svækker tillige brugervenligheden, at det ikke er muligt at generere en oversigt i kursus kataloget, så man kan se, hvilke kurser man kan tage samtidigt.

På kommunikationsområdet fortæller de studerende, at det er svært at finde den relevante information. Man kan forvirre sig i en skov af hjemmesider på centralt såvel som decentralt niveau. En studerende fra fokusgrupperne siger: ”Nogle gange er det lidt underligt, hvad man får information om. Det er som om, de ikke vil fortælle os de væsentlige ting.”

Universitetet skal ikke længere på denne måde opleves som en stor, uoverskuelig opslagstavle, hvor de studerende opgiver at lede efter informationen. Studenterkommunikationen skal i stedet anskues ud fra et helhedsperspektiv og med den studerendes øjne. Der skal skelnes mellem information, der er ”need to know” og ”nice to know”. Studerende skal heller ikke belastes med at skulle navigere mellem utallige forskellige it-systemer. Der skal stilles få og brugervenlige systemer til rådighed, der lever op til den it-standard, studerende kender fra gymnasiet.

Der er således behov for at gennemføre en analyse af studerendes forløb på universitetet fra de immatrikuleres til de står med deres eksamensbevis i hånden. En såkaldt servicerejse med nedslag præcist på de fikspunkter, hvor de studerende har behov og oplever problemer med it-services og kommunikation. Der skal anlægges et helhedsperspektiv og tages udgangspunkt i de studerendes oplevelser og behov.

Det er et meget ambitiøst mål at ville skabe et sømløst digitalt studiemiljø og en modtagerorienteret, personaliseret kommunikation til så mange studerende. Derfor må der udarbejdes en prioriteret plan for indsatserne og skelnes mellem mål på kort og langt sigt. Analysen af servicerejsen skal give den nødvendige indsigt til at prioritere de langsigtede projekter. På den kor-

I september er der igangsat et antal hurtigløbende projekter – **gazeller** - til umiddelbar forbedring af universitetets it-services til studerende. Gazellerne skal være i mål inden jul og omfatter bl.a. simpel sign-on på KUnets Selvbetjening, personligt skema og bedre karakterudskrifter til de studerende.

te bane er der en række mindre forbedringer, som kan sættes i værk allerede nu, og gevinsterne af de indsatser, der allerede er gjort inden for det seneste år, skal høstes.

For at forbedre kvaliteten i det digitale studiemiljø og kommunikationen med de studerende prioriteres følgende indsatser:

9. *Analyse af forskellige studerendes forløb og adfærd igennem universitetet (en såkaldt servicerejse eller touch-point analyse) mhp. at optimere serviceydelserne.*
Analysen skal lokalisere præcist, hvor og hvornår studerende særligt oplever problemer med digitale services og kommunikationen. Den viden skal bruges til at forbedre it-services og studenterkommunikationen på KU og give grundlag for at tænke helhedsorienteret med udgangspunkt i den studerende.
10. *It-systemer, der hænger optimalt sammen og imødekommer de studerendes behov.* Der skal være fokus på sammenhæng og brugervenlighed i it-systemerne. Nye systemer må ikke tages i brug, uden at de er brugertestet.
11. *Udvikling af en app ("Mit KU"), som indeholder selvbetjening, pusher studiebeskeder og giver information om sociale og faglige arrangementer.*
App'en kan give en samlet adgang til en del af de relevante systemer og information.
12. *Optimal udnyttelse af eksisterende it-services*
Introduktionskurser til alle bachelor- og kandidatstuderende om de digitale services. Udrulning og udbredelse af Uddannelsessiderne på dansk og engelsk, samt udbredelse af og optimal udnyttelse af læringsplatformen Absalon og andre digitale services.
13. *Undersøgelse af samspillet mellem KUs digitale services og de sociale medier.*
Facebook bruges meget af de studerende, også i studiesammenhæng. Det skal undersøges, hvordan KU bedst muligt spiller sammen med de sociale medier.

På Teologi er der etableret et nyt **dialogforum** mellem dekanen og de studerende for at skabe god og direkte kontakt mellem ledelse og studerende om studiemiljøet. Der er oprettet en paraplyorganisation, hvor der sidder en repræsentant for de to fagråd og for Baren, Kantinen og tidsskriftet Arken. Samtidig understøtter dekanen fagrådene med en regnskabsansvarlig studentermedarbejder, så de aktive studerende kan bruge tiden på at arrangere sociale og faglige arrangementer eller drive tidsskrift i stedet for regnskabsafregning.

Governancestruktur på studiemiljøområdet

Der arbejdes i øjeblikket med studiemiljø i mange forskellige fora på KU. For at sikre sammenhæng og mindske overlap er der behov for at overveje den nuværende governancestruktur. Det er et mål i sig selv at få en gennemskuelig og enkel governancestruktur på studiemiljøområdet.

Det er erfaringen fra prorektors besøgsrunde på fakulteterne, at studerende kan være i tvivl om, hvor man henvender sig med ønsker til forbedringer af studiemiljøet. Den manglende viden fører til oplevelser af, at der ”ikke lyttes til de studerende.” Der er på de fleste fakulteter allerede etablerede fora, hvor de studerende kan gå i dialog med ledelsen om ønsker om forbedringer, men der er brug for løbende at kommunikere og minde de studerende om, hvordan de kan bruge disse fora.

Studiemiljøområdet er karakteriseret ved gennemførelse af mange mindre og kortvarige projekter, bl.a. studenterprojekter støttet af studiemiljøpuljen. Det er godt for studiemiljøet og de studerendes engagement i aktiviteterne at lade de ’tusinde blomster blomstre’, men der skal samtidig sikres en gennemskuelig organisatorisk struktur. Der er således behov for at styrke det organisatoriske set up omkring studiemiljøet, så det sikres, at emnet er på dagsordenen i de ledende fora, og der skal sættes penge af til studiemiljø. De studerende skal selvsagt sidde med om bordet, når der drøftes studiemiljø.

14. Den nuværende governancestruktur for studiemiljø på institutions- og fakultetsniveau skal vurderes i forhold til enkelhed og gennemskuelighed.

Vurderingen af governancestrukturen foretages af Københavns Universitets Uddannelsesstrategiske Råd (KUUR), hvor studiemiljøstrategien er forankret.